

Sygnatura akt VIII C 1624/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 listopada 2017 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi - Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący S.S.R. Małgorzata Sosińska-Halbina

Protokolant st. sekr. sąd. Dorota Piasek

po rozpoznaniu w dniu 29 listopada 2017 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

przeciwko M. K.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.356,10 zł (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt sześć złotych dziesięć groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 1.346,45 zł (jeden tysiąc trzysta czterdzieści sześć złotych czterdzieści pięć groszy) od dnia 16 marca 2017 roku do dnia 29 listopada 2017 roku;

2. zasądzoną w punkcie pierwszym kwotę rozkłada na pięć miesięcznych rat płatnych w następujący sposób:

- 4 raty po 300 zł (trzysta złotych) każda rata;

- ostatnia, 5 rata w kwocie 156,10 zł (sto pięćdziesiąt sześć złotych dziesięć groszy)

płatne z góry do dnia 15 każdego miesiąca z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat w zakresie kwoty 1.346,45 zł (jeden tysiąc trzysta czterdzieści sześć złotych czterdzieści pięć groszy), ustalając termin płatności pierwszej raty na dzień 15 grudnia 2017 roku;

3. nie obciąża pozwanego obowiązkiem zwrotu kosztów procesu należnych powodowi.

Sygn. akt VIII C 1624/17

UZASADNIENIE

W dniu 16 marca 2017 roku powód - (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. wytoczył przeciwko pozwanemu M. K. w elektronicznym postępowaniu upominawczym powództwo o zapłatę kwoty 1.865,41 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów sądowych w kwocie 30 zł oraz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód podniósł, że dochodzona pozwem wierzytelność wynika z umowy pożyczki nr (...) zawartej z pozwanym w dniu 22 lipca 2016 roku. Na mocy umowy powód przelał pozwanemu kwotę 2.000 zł, którą pozwany zobowiązał się spłacić w 10 miesięcznych ratach po 309,28 zł każda, z terminem płatności ostatniej raty do dnia 22 maja 2017 roku. Pozwany nie wywiązał się z warunków umowy, na skutek czego powód wypowiedział umowę stawiając całe zadłużenie w stan natychmiastowej wymagalności z dniem 1 marca 2017 roku. Na dochodzoną pozwem kwotę składają się: kwota 1.822,14 zł z tytułu niespłaconej części kwoty pożyczki, kwota 30,54 zł z tytułu odsetek oraz kwota

142,96 zł z tytułu skapitalizowanych odsetek umownych naliczonych od dnia wymagalności poszczególnych rat do dnia poprzedzającego złożenie pozwu.

(pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym k. 2-4)

W dniu 2 czerwca 2017 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie wydał w przedmiotowej sprawie postanowienie, w którym wobec stwierdzonego braku podstaw do wydania nakazu zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym, przekazał sprawę do rozpoznania tutejszemu Sądowi.

(postanowienie k. 5)

W piśmie procesowym z dnia 29 czerwca 2017 roku powód cofnął pozew w zakresie kwoty 518,96 zł uiszczonej przez pozwanego po wytoczeniu powództwa, wnosząc o zasądzenie kwoty 1.346,45 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 1.865,41 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia 20 czerwca 2017 roku oraz od kwoty 1.346,45 zł od dnia 21 czerwca 2017 roku do dnia zapłaty.

(pismo procesowe powoda k. 9)

Postanowieniem z dnia 5 lipca 2017 roku Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Widzewa w Łodzi umorzył postępowanie co do kwoty 518,96 zł. Jednocześnie w wydanym tego dnia nakazie zapłaty w postępowaniu upominawczym Referendarz Sądowy zasądził od pozwanego na rzecz powoda dochodzoną w sprawie kwotę wraz z kosztami procesu.

(postanowienie k. 45, nakaz zapłaty k. 46)

Nakaz ten pozwany zaskarżył sprzeciwem w całości. Pozwany nie kwestionując wysokości dochodzonego przez powoda zadłużenia oraz jego źródła, podniósł, że brak spłaty pożyczki wynikał z jego trudnej sytuacji życiowej i materialnej. Wobec powyższego pozwany wniósł o rozłożenie spłaty pożyczki na raty.

(sprzeciw k. 53-55)

W odpowiedzi na sprzeciw powód podtrzymał pozew w całości, dopuszczając możliwość, aby dochodzona w sprawie należność została rozłożona na raty po 300 zł każda.

(odpowiedź na sprzeciw k. 74)

Na rozprawie w dniu 29 listopada 2017 roku pełnomocnik powoda nie stawił się. Pozwany oświadczył, że uznaje powództwo oraz wniósł o rozłożenie dochodzonej kwoty na raty w wysokości po 300 zł.

(protokół rozprawy k. 83-85)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwany M. K. w dniu 22 lipca 2016 roku zawarł z powodem (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w W. umowę pożyczki, na mocy której otrzymał określoną w umowie kwotę pieniężną – 2.000 zł, zobowiązując się do jej zwrotu wraz z odsetkami w kwocie 92,80 zł oraz prowizją w 10 miesięcznych ratach po 309,28 zł każda. Datę spłaty ostatniej raty strony ustaliły w umowie na dzień 22 maja 2017 roku. W razie braku zapłaty raty pożyczki w terminie albo zapłaty niepełnej raty pożyczki pozwany zobowiązał się do zapłaty odsetek za nieterminową płatność, których wysokość została określona w umowie jako dwukrotność wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w stosunku rocznym.

(umowa pożyczki k. 20-21, harmonogram k. 22, formularz informacyjny dotyczący kredytu konsumenckiego k. 24-25, potwierdzenie przelewu k. 26, okoliczności bezsporne)

Pozwany nie wywiązał się z zaciągniętego zobowiązania i nie uiszczał rat pożyczki w terminie. W następstwie powyższego powód pismem z dnia 10 stycznia 2017 roku wezwał dłużnika do spłaty zadłużenia w kwocie 595,26 zł, a następnie, pismem z dnia 1 lutego 2017 roku złożył oświadczenie o wypowiedzeniu umowy pożyczki wskazując, że cała wymagalna należność wynosi 1.858,90 zł.

(wezwanie do zapłaty k. 28, wypowiedzenie k. 31, wydruk z książki nadawczej k. 29, k. 32, wykaz wpłat k. 33, potwierdzenie przelewu k. 63, k. 64, k. 65, k. 66, okoliczności bezsporne)

Już po wytoczeniu powództwa, w dniu 20 czerwca 2017 roku (data zaksięgowania wpłaty na rachunku powoda) pozwany uiszczył na rzecz powoda kwotę 518,96 zł.

(wykaz wpłat k. 33, potwierdzenie przelewu k. 62, okoliczności bezsporne)

Pozwany M. K. ma 40 lat. Jest zatrudniony na umowę o pracę jako blacharz samochodowy z wynagrodzeniem miesięcznym w wysokości 5.500 zł. Prowadzi gospodarstwo domowe wraz z żoną, która od dwóch miesięcy pracuje z wynagrodzeniem 1.500 zł netto miesięcznie. Oboje wychowują dwójkę dzieci w wieku 12 i 10 lat. Pozwany spłaca kredyt konsolidacyjny w (...) Banku (100.000 zł) z ratą 1.800 zł, kredyt w tym samym banku na kwotę 30.000 zł z ratą 500 zł, kredyt w Kasie S. (50.000 zł) zaciągnięty na spłatę „chwilówek” z ratą 1.000 zł oraz pożyczkę zaciągniętą w A., gdzie zostały mu 2 raty po 600 zł. Na utrzymanie mieszkanie pozwany wydaje kwotę 700 zł.

(dowód z przesłuchania pozwanego k. 84)

Opisany stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie znajdujących się w sprawie dokumentów, których prawidłowość i rzetelność sporządzenia nie budziła wątpliwości, nie była również kwestionowana przez strony postępowania. Sąd oparł się ponadto na dowodzie z przesłuchania pozwanego na okoliczność jego sytuacji życiowej i majątkowej.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo w kształcie po modyfikacji dokonanej pismem procesowym z dnia 29 czerwca 2017 roku jest zasadne i podlega uwzględnieniu.

Wskazać w tym miejscu należy, że M. K. na rozprawie w dniu 29 listopada 2017 roku w całości uznał powództwo. Zgodnie z treścią

art. 213 § 2 k.p.c. Sąd jest związany uznaniem powództwa, chyba, że uznanie jest sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa. Wobec jednak tego, iż w niniejszej sprawie Sąd nie stwierdził niezgodności z prawem, czy zasadami współżycia społecznego uznania powództwa, jak również nie stwierdził, by to zmierzało do obejścia przepisów prawa, Sąd rozpoznający sprawę był związany uznaniem powództwa i uwzględnił powództwo w całości.

Pozwany nie kwestionując istnienia dochodzonego przez powoda zadłużenia, na rozprawie, powołując się na swoją trudną sytuację materialną, wniósł o rozłożenie zadłużenia na raty w wysokości po 300 zł miesięcznie.

Zgodnie z przepisem art. 320 k.p.c., w szczególnie uzasadnionych wypadkach Sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie. Przepis ten daje Sądowi możliwość orzekania o sposobie spełnienia świadczenia w sposób bardziej dogodny dla zobowiązanego, aniżeli wynikałoby to z regulacji prawa materialnego. Uprawnienie do rozłożenia zasądanego świadczenia na raty przysługuje Sądowi w szczególnie uzasadnionych wypadkach, a więc w sytuacjach, w których ze względu na stan majątkowy, rodzinny czy zdrowotny spełnienie zasądanego świadczenia byłoby dla pozwanego niemożliwe do wykonania lub w każdym razie bardzo utrudnione i narażałoby go na niepowetowane szkody. Trudności w spełnieniu świadczenia mogą być obiektywne bądź subiektywne - spowodowane działaniem samego dłużnika. Należy podkreślić, że rozłożenie na raty należności nie eliminuje konieczności uwzględnienia żądania powoda zasądzenia na jego rzecz odsetek za okres do dnia wydania wyroku zasądzonego świadczenia, powoduje natomiast, że nie przysługują mu odsetki od świadczeń ratalnych za okres pomiędzy wydaniem wyroku a

datą płatności poszczególnych rat (por. uchwała składu 7 Sędziów Sądu Najwyższego z 22 września 1970 roku, III PZP 11/70, OSNCP 1971/4/61, a także L. Stecki: Glosa do uchwały z 22 września 1970 roku, III PZP 11/70, OSPiKA 1971/11/202; por. też W. Siedlecki, w: Kodeks postępowania cywilnego, Komentarz, t. I, Warszawa 1975, s. 504). Stąd też odsetki od kwoty 1.346,45 zł Sąd zasądził wyłącznie za okres od dnia 16 marca 2017 roku do dnia 29 listopada 2017 roku, tj. do dnia wydania wyroku, nie zaś do dnia zapłaty.

W ocenie Sądu w stosunku do pozwanego zachodzi taki szczególny przypadek, o którym mowa w przepisie art. 320 k.p.c. Z jednej strony należy wskazać, że ryzyko wystąpienia okoliczności uniemożliwiających lub utrudniających wykonanie zobowiązań umownych – spłatę zadłużenia z tytułu umowy pożyczki

– obciąża pozwanego, z drugiej jednak strony należy mieć na względzie fakt, że pozwany M. K. znajduje się w trudnej sytuacji materialnej

– pozwany posiada znaczne zadłużenie, którego spłata pochłania większą część otrzymywanego przez niego wynagrodzenia. Korzystając z uprawnienia wynikającego z art. 320 k.p.c., Sąd miał na celu także uchronienie pozwanego od następnego postępowania egzekucyjnego oraz naliczania kolejnych odsetek. Biorąc powyższe pod uwagę stwierdzić należy, iż jednorazowe spełnienie zasądzonego świadczenia byłoby dla pozwanego bardzo utrudnione, o ile w ogóle byłoby możliwe. Jednocześnie przypomnienia wymaga, że powód wyraził zgodę na rozłożenie na raty po 300 zł każda zasądzonego w wyroku świadczenia.

Rozkładając zasądzone świadczenie na raty, Sąd określił dokładnie wysokość tychże rat i termin ich zapłaty. Zasądzone świadczenie zostało rozłożone

na 5 miesięcznych rat, w tym pierwsze cztery raty po 300 zł każda rata, zaś ostatnia piąta rata w wysokości 156,10 złotych, uznając że w tej wysokości M. K. będzie w stanie spłacać zadłużenie i zachowana zostanie funkcja przepisu art. 320 k.p.c.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.356,10 zł (1.346,45 zł tytułem niespłaconego zadłużenia oraz 9,65 zł tytułem skapitalizowanych odsetek ustawowych za opóźnienie naliczonych od uiszczonej przez pozwanego po wytoczeniu powództwa kwoty 518,96 zł za okres od dnia 16 marca 2017 roku do dnia 20 czerwca 2017 roku) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 1.346,45 zł od dnia 16 marca 2017 roku do dnia 29 listopada 2017 roku (do dnia wyrokowania – w związku z rozłożeniem zasądzonego świadczenia na raty).

Podkreślić przy tym należy, że strona powodowa miała prawo, oprócz żądania należności głównej, żądać za czas opóźnienia odsetek w umówionej wysokości, jako że przepis art. 481 k.c. obciąża dłużnika obowiązkiem zapłaty odsetek bez względu na przyczyny uchybienia terminu płatności sumy głównej. Sam fakt opóźnienia przesądza, że wierzycielowi należą się odsetki. Dłużnik jest zobowiązany uiścić je, choćby nie dopuścił się zwłoki w rozumieniu art. 476 k.c., a zatem nawet w przypadku, gdy opóźnienie jest następstwem okoliczności, za które nie ponosi odpowiedzialności i choćby wierzyciel nie doznał szkody. Odpowiedzialność dłużnika za ustawowe odsetki w terminie płatności ma zatem charakter obiektywny. Do jej powstania jedynym warunkiem niezbędnym jest powstanie opóźnienia w terminie płatności. Zgodnie z treścią § 2 art. 481 k.c. jeżeli strony nie umówiły się co do wysokości odsetek z tytułu opóźnienia lub też wysokość ta nie wynika ze szczególnego przepisu, to wówczas wierzycielowi należą się odsetki ustawowe za opóźnienie. Stosownie zaś do treści art. 482 § 1 k.c. od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa.

Zasądzona kwota została rozłożona na 5 miesięcznych rat, płatnych z góry

do 15-go dnia każdego miesiąca z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat, a termin płatności pierwszej raty Sąd ustalił na dzień 15 grudnia 2017 roku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c., mając na uwadze szczególnie trudną sytuację życiową pozwanego, która, zdaniem Sądu, oceniana przez pryzmat zasad współżycia społecznego, uzasadnia odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu. Zgodnie z treścią wskazanego przepisu, w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów

albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Sposób skorzystania z art. 102 k.p.c. jest przy tym suwerennym uprawnieniem sądu orzekającego i od oceny tegoż sądu należy przesądzenie, że taki szczególnie uzasadniony wypadek nastąpił w rozpoznawanej sprawie oraz usprawiedliwia odstąpienie od obowiązku ponoszenia kosztów procesu (por. m.in. postanowienie SN z dnia 25.03.2011 r., IV CZ 136/10, LEX nr 785545; postanowienie SN z dnia 19.01.2012 r., IV CZ 118/11, LEX nr 1169157; postanowienie

SN z dnia 26.01.2012 r., III CZ 10/12, OSNC 2012/7-8/98; postanowienie SN z dnia 9.02.2012 r., III CZ 2/12, LEX nr 1162689). W ocenie Sądu taki właśnie szczególnie wypadek zachodzi w stosunku do pozwanego ze względów, o których mowa wyżej, a które przesądziły o rozłożeniu zasądzonego świadczenia na raty. Analiza sytuacji życiowej i majątkowej M. K. doprowadziła Sąd orzekający w sprawie do przekonania, że pozwany nie posiada wystarczających środków na pokrycie kosztów procesu, które zgodnie z ogólną zasadą odpowiedzialności stron za wynik sprawy winien ponieść, jako przegrywający proces w całości.